

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ¹ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ / ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ: Μελισσοκομία

A. Προέλευση των μελισσών

1. Καταγωγή των μελισσών βιολογικής εκτροφής: Πρέπει να προτιμάται η χρησιμοποίηση του είδους *Apis mellifera* και των τοπικών οικοτύπων τους, λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα προσαρμογής στις τοπικές συνθήκες, την ζωτικότητα τους και την αντοχή τους σε ασθένειες. Τα μελίσσια πρέπει να δημιουργούνται μέσω διαίρεσης των ίδιων των σμηνών που διαθέτει ο παραγωγός ή να εισάγει μελισσομήνη και βασίλισσες από άλλες βιολογικές μονάδες.

2. Μετατροπή των υφισταμένων κυψελών: Οι υπάρχουσες κυψέλες μιας μονάδας μπορούν να μετατραπούν σε βιολογικές και τα προϊόντα τους να πωληθούν ως βιολογικά, εφόσον εφαρμοσθούν οι απαιτήσεις της νομοθεσίας για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων για 12 μήνες. Όταν ένας παραγωγός εκμεταλλεύεται πολλές μελισσοκομικές μονάδες στην ίδια περιοχή, όλες οι μονάδες πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της νομοθεσίας για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

3. Καταγωγή των μελισσών μη βιολογικής εκτροφής: Για την ανασύσταση των μελισσών, επιτρέπεται η αντικατάσταση του 20 % των βασιλισσών και των σμηνών ανά έτος με βασίλισσες και σμήνη μη βιολογικής εκτροφής, υπό τον όρο ότι οι βασίλισσες και τα σμήνη τοποθετούνται σε κυψέλες με κηρήθρες ή φύλλα κηρήθρων που προέρχονται από μονάδες βιολογικής εκτροφής. (Τα μελίσσια αυτά δεν χρειάζεται να διανύσουν την περίοδο μετατροπής 12 μηνών). Εν πάση περιπτώσει, είναι δυνατή η ανά έτος αντικατάσταση ενός σμήνους ή μιας βασίλισσας μελισσών από μη βιολογικό σμήνος ή βασίλισσα.

B. Εγκαταστάσεις

1. Μελισσοκομεία: Τα μελισσοκομεία πρέπει να είναι εγκατεστημένα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε σε ακτίνα 3 χλμ. από τη θέση τους οι πηγές νέκταρος και γύρης να αποτελούνται κυρίως από βιολογικές καλλιέργειες ή αυτοφυή βλάστηση ή δάση μη βιολογικής διαχείρισης. Επιπλέον, μπορεί να τοποθετούνται σε σημεία όπου σε ακτίνα 3 χλμ. υπάρχουν καλλιέργειες στις οποίες εφαρμόζονται μέθοδοι παραγωγής περιορισμένων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, οι οποίες δεν μπορούν να επηρεάσουν τον χαρακτήρα της μελισσοκομικής παραγωγής ως βιολογικής (κατ' ελάχιστο δεν εφαρμόζονται ψεκασμοί με προϊόντα που απαγορεύονται από τον Κανονισμό 848/2018). Οι απαιτήσεις αυτές δεν υφίστανται όπου δεν υπάρχει ανθοφορία ή για την περίοδο διαχείμανσης των μελισσών.

1.1 Οι κυψέλες πρέπει να τοποθετούνται μακριά από πιθανές πηγές ρύπανσης των μελισσοκομικών προϊόντων ή επιδείνωσης της υγείας των μελισσών (όπως αστικά κέντρα, αυτοκινητόδρομοι, βιομηχανικές περιοχές, σκουπιδοτόποι κ.λπ.).

1.2 Ο παραγωγός πρέπει να παρέχει τεκμηρίωση για τις περιοχές των μελισσοκομείων. Επιπλέον, πρέπει να παρέχει στον φορέα χάρτη σε κατάλληλη κλίμακα όπου φαίνεται η τοποθεσία των μελισσοκομείων, οι περιοχές βόσκησης και τα αναγνωριστικά στοιχεία των κυψελών. Εάν δεν προσδιορίζονται οι τοποθεσίες, τότε ο παραγωγός οφείλει να παρέχει στην αρχή ή τον φορέα επαρκή έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία, μαζί με τις κατάλληλες αναλύσεις, εάν είναι απαραίτητο, ότι οι τοποθεσίες στις οποίες έχουν πρόσβαση τα μελίσσια πληρούν τους όρους του Κανονισμού για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

¹ Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 και την σχετική ελληνική νομοθεσία

2. Οι κυψέλες πρέπει να κατασκευάζονται βασικά από φυσικά υλικά που δεν παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης του περιβάλλοντος ή των προϊόντων της μελισσοκομίας.

3. Το κερι για τις νέες κηρήθρες πρέπει να προέρχεται από μονάδες βιολογικής μελισσοκομίας. Κατά την περίοδο μετατροπής το κερι πρέπει να αντικαθίσταται από κηρήθρες βιολογικής μελισσοκομίας. Υπάρχει δυνατότητα χρήσης μη βιολογικού κεριού μελισσών για νέες εγκαταστάσεις ή κατά την περίοδο μετατροπής εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- δεν υπάρχει κερι μελισσών βιολογικής εκτροφής διαθέσιμο στην αγορά
- να αποδεικνύεται πως το κερι δεν έχει μολυνθεί με ουσίες που δεν έχουν εγκριθεί για χρήση στη βιολογική παραγωγή
- το κερι να προέρχεται από απολεπίσματα κηρηθρών

Γ. Διαχείριση μελισσιών-Πρακτικές

1. Κατά τη συλλογή μελιού απαγορεύεται η χρήση συνθετικών χημικών απωθητικών.
2. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση κηρηθρών που περιέχουν γόνο που για εξαγωγή μελιού.
3. Απαγορεύονται οι ακρωτηριασμοί, όπως η κορυφοτομή των φτερών των βασιλισσών.

Δ. Διατροφή

1. Στο τέλος της περιόδου παραγωγής πρέπει να διατηρούνται επαρκή αποθέματα μελιού και γύρης για την επιβίωση των μελισσιών τον χειμώνα.
2. Επιτρέπεται η τεχνητή διατροφή των μελισσιών μόνο αν απειλείται η επιβίωση τους λόγω κλιματικών συνθηκών. Η τεχνητή διατροφή μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταξύ της τελευταίας εσοδείας μελιού και 15 ημέρες πριν την έναρξη της επόμενης περιόδου έκκρισης νέκταρος ή μελιτώματος. Για την τεχνητή διατροφή μπορεί να χρησιμοποιηθεί βιολογικό μέλι, βιολογικό σιρόπι ζάχαρης ή/και βιολογική ζάχαρη.
3. Η τεχνητή διατροφή μπορεί να επιτραπεί από την αρμόδια αρχή και σε περιπτώσεις παρατεταμένων έκτακτων καιρικών συνθηκών ή καταστροφικών συνθηκών που εμποδίζουν την παραγωγή νέκταρ ή μελιτώματος.

Ε. Πρόληψη ασθενειών/Κτηνιατρική αγωγή

1. Εντός των κυψελών πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο φυσικά προϊόντα όπως πρόπολη, κερι και φυτικά έλαια.
 - 1.1 Για την πρόληψη των νόσων προτείνεται η εφαρμογή πρακτικών όπως η τακτική ανανέωση των βασιλισσών, ο συστηματικός έλεγχος των κυψελών, ο έλεγχος των κηφήνων στις κυψέλες, η τακτική απολύμανση του εξοπλισμού, η καταστροφή του μολυσμένου υλικού, η τακτική ανανέωση του κεριού. Απαγορεύεται η προληπτική χρησιμοποίηση αλλοπαθητικών συνθετικών χημικών φαρμακευτικών προϊόντων.
2. Για την προστασία των πλαισίων, των κυψελών και κηρηθρών, ιδίως έναντι επιβλαβών οργανισμών, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνον τρωκτικοκτόνα (μέσα σε παγίδες) και ενδεδειγμένα προϊόντα που περιγράφονται στον Κανονισμό 2018/848.
3. Επιτρέπεται η φυσική επεξεργασία με ατμό ή γυμνή φλόγα για την απολύμανση των μελισσιών.

4. Ο αρσενικός γόνος επιτρέπεται να θανατωθεί μόνο στο πλαίσιο περιστολής της βαρροϊκής ακαρίασης (*Varrona destructor*).
5. Εάν τα μελίτσια ασθενήσουν ή μολυνθούν, παρόλα τα προληπτικά μέτρα, πρέπει να υποβάλλονται άμεσα σε θεραπευτική αγωγή και επιτρέπεται να τοποθετούνται, εάν είναι απαραίτητο, σε μελισσοκομικές εγκαταστάσεις απομόνωσης. Το κερι να αντικαθίσταται.
6. Η χρήση κτηνιατρικών φαρμάκων επιτρέπεται όταν η αντίστοιχη χρήση επιτρέπεται στην Ελλάδα με βάση τις σχετικές κοινοτικές διατάξεις ή με εθνικές διατάξεις σύμφωνες με την κοινοτική νομοθεσία.
7. Επιτρέπεται η χρήση του μυρμηκικού οξέος, γαλακτικού οξέος, οξικού οξέος και οξαλικού οξέος, καθώς επίσης και η χρήση μενθόλης, θυμόλης, ευκαλυπτόλης ή καμφοράς σε περιπτώσεις βαρροϊκής ακαρίασης.
8. Τα μελίτσια τα οποία υποβάλλονται σε κτηνιατρική φαρμακευτική αγωγή με αλλοπαθητικά συνθετικά χημικά προϊόντα πρέπει να απομονώνονται κατά τη διάρκεια της αγωγής, το κερι πρέπει να αντικαθίσταται από κηρήθρες βιολογικής μελισσοκομίας και να διανύουν εκ νέου την περίοδο 12μηνιαίας μετατροπής, με έναρξη την ημερομηνία χορήγησης των φαρμάκων, πριν τα προϊόντα τους διατεθούν ως βιολογικά στην αγορά.

Z. Τήρηση αρχείων

1. Σε περίπτωση τεχνητής διατροφής πρέπει να καταγράφονται στο μελισσοκομικό μητρώο ο τύπος του προϊόντος, η ημερομηνία χορήγησης, οι ποσότητες και οι κυψέλες στις οποίες χορηγείται η τροφή.
2. Κάθε φορά που χρησιμοποιούνται κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα, πρέπει να καταχωρούνται στο μητρώο του παραγωγού, ο τύπος του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένης της ένδειξης της δραστικής φαρμακολογικής ουσίας, καθώς και λεπτομερής διάγνωση, η ποσολογία, ο τρόπος χορήγησης, η διάρκεια της αγωγής και η προβλεπόμενη από το νόμο περίοδος απόσυρσης. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να δηλώνονται στον φορέα πριν από τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά ως βιολογικά.
3. Πρέπει να διατηρούνται αρχεία όπου θα καταγράφεται για την παραγωγή, η ποσότητα των συλλεγόμενων προϊόντων, οι ημερομηνίες συλλογής, εργασίες όπου πραγματοποιεί ο παραγωγός, οι μεταφορές σε τοποθεσίες βόσκησης.
4. Εάν αποθηκεύονται βιολογικά προϊόντα, τότε πρέπει να διατηρούνται αρχεία που να ενημερώνουν για τις ποσότητες βιολογικών προϊόντων που είναι αποθηκευμένες κάθε στιγμή.
5. Όταν παραλαμβάνονται βιολογικά προϊόντα, ο παραγωγός πρέπει να προβαίνει σε έλεγχο της ακεραιότητας του κλεισίματος των συσκευασιών και επαλήθευση των στοιχείων που αναγράφονται στο συνοδευτικό έντυπο ή/και την ετικέτα. Το αποτέλεσμα της επαλήθευσης πρέπει να καταγράφεται.

Για περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες για τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί της παραγωγής και επισήμανσης βιολογικών προϊόντων μπορείτε να επικοινωνείτε με την Q-CERT A.E..